

Rato, envoltat dels presidents de les caixes d'estalvis que van signar la fusió en què també es va integrar Bancaixa.

Rato, 'non gratus'

Rodrigo Rato ha esdevingut diana de totes les crítiques. El món empresarial culpa l'ex-ministre d'haver deixat caure el Banc de València i haver diluït la participació valenciana a Bankia. La constatació de la desfeta ha fet elevar el to de la queixa a un nivell inaudit. Tanmateix, no ha fet sorgir l'autocrítica entre els empresaris autòctons i està per veure que serveixi per a visibilitzar una posició rotunda enfront de Madrid.

“**C**al declarar Rodrigo Rato persona *non grata*! Això, això, *non grata*!” Rialles i aplaudiments calorosos de l'auditori. L'escena va tenir lloc el 22 de febrer passat al saló d'actes de la Fundació Universitat-Empresa de la Universitat de València, on Pro Banc de València va convocar una reunió amb els accionistes del banc. L'asso-

ciació, nascuda fa poc més d'un mes i mig i encapçalada per l'empresari Vicente Simó Sendra, vol esdevenir un *lobby* de pressió que evite que el capital de l'entitat siga valorat a zero. Des de la presentació pública, ha engegat una *exposició itinerant* per a sumar adhesions. El proppassat dia 22 tocava reunir-se amb els accionistes. A la sala, plena de gom a gom,

molts dels qui veuen que s'acosta l'amenaça de perdre la inversió que hi han fet van aprofitar l'ocasió per a esbravar el neguit. Les intervencions dels qui se saben indefensos donaren la mesura de la desesperació. Al torn de paraules, un botiguer es mostrà disposat a fer descomptes en tots els seus productes per a invertir la diferència a recuperar el banc per als valencians. Un senyor de Paiporta proposà un enviament de cartes en massa als directors de sucursals amenaçant d'abandonar l'entitat “si Madrid ens furta el banc”. I quan els ànims arribaren a un punt que feien pensar en una ocupació de la Castellana –com aquell qui pren la Bastilla–, un septuagenari va dir: “Cal declarar Rodrigo Rato persona *non grata*!” La proposta fou rebuda amb un esclat de rialles i aplaudiments, un esclat que barrejava la ràbia i l'eufòria de qui se sap participant d'una empresa compartida, però a la desesperada.

L'esbravada, que fa uns quants mesos hauria semblat incendiària i políticament incorrecta, la subscriuria avui molta gent al País Valencià. L'ex-vice-president dels successius governs d'Aznar ha esdevingut la diana de totes les crítiques. La classe política

i indígena no li perdona que haja abandonat a la sort el Banc de València i que haja maniobrat per a diluir la participació valenciana a Bankia. Ja són lluny els temps en què el bo i millor de l'empresariat autòcton li feien compliments en les seues visites al cap-i-casal. La foto de la posada de llarg de la marca Bankia, al Palau Reina Sofia, que molts ací van interpretar com l'encimbellament de València a Olimp de les finances, és avui la constatació que també ací els valencians van oferir noves glòries a Espanya, per a major glòria de Rodrigo Rato. 21 mesos després de signar l'acord de fusió, una part important dels valencians no se senten interpel·lats pel darrer lema llançat per Bankia per a captar clients: "Tot un futur junts."

Una traïció a terminis. "Els empresaris estan indignats amb Rato i han pres consciència que s'han deixat furar la carter", explica una persona que es mou entre l'empresariat indígena. El distanciament entre el madrileny i els valencians es va fer especialment evident el dia 8 de febrer. Aquell dia Rodrigo Rato visitava València per a rebre en primera persona el premi Tolerància 2011 que li atorgava la Federació d'Ateneus Mercantils i que es lliurava al cap-i-casal. El president de Bankia es va trobar –quan va baixar del seu cotxe oficial– que la flor i nata de l'empresariat havia optat per fer-li el buit. Cap empresari, tret de José Vicente Morata, president de la Cambra de Comerç de València, no hi era present. Ni la patronal autonòmica (Cierval), ni la de València (la Confederació Empresarial Valenciana) ni la totpoderosa Associació Valenciana d'Empresaris (AVE) no volgueren anar a retre-li homenatge. L'amplitud del buit expressa la indignació que els empresaris, abans complaents i sol·lícits, han anat covant envers l'ex-ministre. Tanmateix, Rato sembla gaudir en el paper de roí de la pel·lícula. A València, la seua afirmació en el sentit que és "més valencià que Jaume I" sona cada volta més ofensiva.

En aquell mateix acte, on sí que hi havia la primera línia de la política valenciana, Rita Barberà, una de les poques personalitats valencianes

"Una València pròspera necessita un banc"

El neguit que puga viure amb el Banc de València, manifestat per una part significativa dels prohoms valencians, posa en evidència les dificultats històriques que la classe dirigent valenciana ha tingut per a defensar els seus interessos i, especialment, per a fer valer el seus interessos a Madrid. És especialment significatiu un episodi que va tenir lloc l'any 1857 i que recorda, per a EL TEMPS, l'historiador Vicent Baydal. València no disposava, aleshores, de cap entitat financera pròpia, si bé la burgesia de la ciutat aspirava a tenir-ne, i per això va reclamar una autorització a la capital espanyola. Tanmateix, Madrid ignorà la petició i, en compte d'això, anuncià l'any 1857 l'obertura d'una sucursal del Banc d'Espanya a València. El malestar que va causar aquella decisió la va palesar el diputat i periodista Antoni Aparisi i Guijarro en un article a la revista *El pensamiento de Valencia*. "Acabem de saber, segons que anuncia el telègraf, que la qüestió del banc s'ha resolt a favor del d'Espanya [...] Sentim que el Banc d'Espanya es moleste a venir a València; nosaltres creïem que els valencians en tenien prou i de sobres per a establir un banc, per a fomentar els seus interessos, per a tenir cura de casa seua", escrivia Aparisi i Guijarro.

En una línia molt semblant es manifestava, setmanes després i a la mateixa publicació, el professor Miquel Vicente Almazán. "El d'Espanya vindrà a establir sucursal a València; però satisfarà les necessitats del país?", es preguntava. I continuava: "Una València pròspera necessita un banc i el vol seu, fundat i sostingut pels seus propis capitals. Serà possible que es desatenga tan natural i justa petició? Serà possible que quede desairada en aquest assumpte l'opinió pública, el desig general de València?"

que continua gaudint de veu i vot a Madrid, va demanar-li en el seu parlament "la màxima sensibilitat cap als interessos dels valencians", en referència al Banc de València. Rato, que tenia l'oportunitat, de l'Ateneu estant, de congraciarse amb els valencians, va optar per ignorar la interpel·lació. "Barberà sap que Rato és llestíssim, però que també és un dèspota. Ella li ha dit en privat que s'equivoca, que a València és molt malvist, però a ell tant li fa", explica la font esmentada.

La distància entre valencians i madrileny no ha fet sinó eixamplar-se. La setmana següent, a l'acte de l'Ateneu, es va fer públic l'enèsim embolic societari al si de Bankia. Desposseït José Luis Olivas de la vice-presidència de Bankia, prejubilats o traslladats bona part de l'equip humà que Bancaixa havia aportat a la Castellana com a quota valenciana, Rodrigo Rato ha decidit de tibar la corda encara un poc més. Ho ha fet per la via de proposar al consell d'administració del Banco Financiero y de Ahorro (BFA, matriu de Bankia) que es faça una auditoria externa per a determinar el valor que

la caixa valenciana va donar a la seua participació en el Banc de València en el moment de signar l'acord del SIP. La intenció dels de Caja Madrid és que l'auditoria externa demostre que Bancaixa va sobrevalorar els seus actius i que, consegüentment, es revise a la baixa la participació que els valencians tenen a Bankia.

La decisió de demanar una auditoria externa ha alçat molta polseguera a València, ja que es considera que això significaria la claudicació definitiva i ha motivat un inici de revolta davant Madrid. Les espases són alçades. A la darrera reunió del consell d'administració de Bancaixa (on ara José Luis Olivas, que n'és president, pretén redimir-se dels seus desencerts en la fusió i erigir-se en el valedor dels interessos valencians, en un moviment contorsionista d'antologia) es va impugnar l'acord del BFA perquè hom considerà que l'auditoria no era justificada i, en tot cas, malmestia els interessos de la caixa valenciana. L'assumpte es resoldrà per la via judicial.

Les invectives contra els madrilenys sonen a la capital valenciana amb una intensitat com no es recorda.

Reunió de la junta directiva de Pro Banc de València amb els accionistes, el dia 22 de febrer.

Ho fan, en petit comitè, amb paraules gruixudes com les de la reunió de Pro Banc de València. I amb discursos no tan viscerals, però d'una bel·ligerància inaudita, quan es tracta de fer-los en públic. Només una setmana després de la visita de Rato a València, la Confederació Empresarial Valenciana, espentada per Federico Féliz –sempre temperamental–, va fer públic un comunicat en què reclamava a Bankia que no “falte al respecte” dels valencians tot desentenent-se del futur del Banc de València, “la joia de la corona del sector financer valencià”. Dijous passat, l'Associació Valenciana d'Empresaris va reblar el clau, mitjançant un comunicat que deia, sense embuts, que no es pot permetre que els accionistes del Banc de València siguin “espoliats” a través d'una operació acordió.

Els límits de la simpatia. Paradoxalment, l'actitud de Rato ha actuat d'element aglutinador, però la malifeta financera no ha servit perquè el món empresarial valencià es qüestionone la invisibilitat i la complaença que ha caracteritzat tradicionalment la seua relació amb Madrid. No es pot perdre de vista que les mateixes patronals que ara s'estiren els cabells contra Caja Madrid van saludar amb més o menys efusivitat l'acord de fusió. Ni es pot ignorar que han estat un grup de particulars i no les patronals que han activat l'Associació

Pro Banc de València. “No he sentit a cap empresari fer autocrítica”, es lamenta la font esmentada abans. Per la seua part, Vicent Soler, degà de la Facultat d'Economia de la Universitat de València, considera que és massa prompte per a saber si l'actual neguit pot esdevenir res més sòlid. “Durant el segle XX, en poques ocasions els valencians han tractat de definir un discurs propi. Ho va fer Ignasi Villalonga; després Martí Domínguez, quan féu públiques les seues discrepàncies; a la dècada dels 60 hi hagué l'intent de fer una empresa concessionària d'autopistes pròpia... Però sempre ha acabat aigualint-se”, explica. A Soler li agradaria que l'actual neguit fora “un percussor”, però tem que l'aritmètica política acabe evaporant la reivindicació. “Aquí la dreta econòmica sempre ha seguit fil per randa la dreta política, malgrat que molt sovint aquesta no ha defensat adequadament els interessos econòmics valencians”, diu. I afegeix: “La fortalesa amb què mantinguen la reivindicació del Banc de València i Bancaixa donarà idea de què volem ser els valencians. Fins ara, per la nostra actitud a Madrid, som els més simpàtics. No com els catalans, que sempre reivindiquen i fan la mà. A nosaltres això de ser simpàtics ens ha durat cent anys i aquest és el resultat: som els més simpàtics, però ningú no ens té en compte”.

Violeta Tena

Mercat i política

Muriel Casals

Austeritat i sobirania

Ja fa temps que sentim tota mena d'opinions sobre com caldria afrontar la crisi econòmica i financera que fa patir els països més rics del món. Fins i tot en alguns casos algunes semblen indicar que no es vol fer front a les dificultats, negant l'evidència, com ara quan es recomana de seguir pel mateix camí que ens ha dut a una situació d'insolvència.

Malauradament, crec que és difícil de negar la necessitat d'una etapa d'ajustos, cosa que implica imposar fortes dosis d'austeritat als pressupostos públics. La sobrietat s'imposa com una virtut molt recomanable a tots els nivells de les administracions públiques i també a la iniciativa privada.

Quan es tracta de posar ordre a les finances es planteja de fet el tema de l'autoritat; saber qui mana, qui exerceix el poder, és crucial en el funcionament de qualsevol economia. En general, la lògica més elemental suggereix que els creditors tenen més raons per a imposar el seu criteri que no pas aquells que estan endeutats; aquí rau la irritació que observem en alguns dirigents polítics europeus davant dels responsables germànics.

L'episodi del president del govern espanyol exhibint patriotisme quan afirmà que no compliria els deures que imposa la disciplina europea té un costat positiu: el reconeixement de la seva impotència. El perill és que vulgui compensar la reconeguda inferioritat davant les autoritats europees amb l'exercici de la força sobre les autonomies de l'estat; no costa gaire d'imaginar a qui pot intentar fer pagar la mala gestió dels diners públics espanyols. A la injustícia crònica ara s'hi pot afegir l'abús de poder.

UAB